

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Datum
	DA240035		17/02/2025

Betreft: Advies met betrekking tot het voorontwerp van wet en van koninklijk besluit betreffende noodplanning en crisisbeheer

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna het 'COC' of 'het Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (B.S. van 5 september 2018, hierna afgekort als 'WVG'), inzonderheid artikel 59 §1, 2de lid, artikel 71 en Titel 7, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit* (hierna de 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt* (hierna afgekort als 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna de 'LED').

Gelet op de wet van 25 december 2016 *betreffende de verwerking van passagiersgegevens*.

Gelet op het verzoek van mevrouw Annelies Verlinden, minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing, verzonden op 5 september 2023 en ontvangen op elektronische drager / per brief door het Controleorgaan op 8 september 2023, om een advies uit te brengen overeenkomstig voornoemde WVG.

Gelet op het verslag van de heer Frank SCHUERMANS, voorzitter *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 17 februari 2025 het volgende advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en de omzetting van Verordening 2016/679¹ en van Richtlijn 2016/680², heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 §2, vierde lid van de organieke wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit bedoeld door Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Dat betekent met name dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die niet onder de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of HR-verwerkingen. Het Controleorgaan moet worden geraadpleegd in het kader van de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel betreffende de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikelen 59 §1, 2de lid en 236 §2, van de WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn Politie-Justitie). In dit kader heeft het Controleorgaan als opdracht om na te gaan of de door de politiediensten beoogde verwerkingsactiviteit in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet-operationele verwerkingen)³ en van Titel 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG⁴. Bovendien heeft het COC ook een opdracht van advies uit eigen beweging, zoals bepaald in artikel 236 §2, van de WVG, en een opdracht van algemene informatieverstrekking aan het grote publiek, de betrokkenen, de verwerkingsverantwoordelijken en de verwerkers op het gebied van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming, zoals bepaald in artikel 240 van de WVG.

2. Met betrekking tot in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in het kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan uit eigen beweging of op verzoek van de regering of de Kamer van Volksvertegenwoordigers, een bestuurlijke of gerechtelijke autoriteit of een politiedienst advies uit over elke aangelegenheid die verband houdt met het beheer van politionele informatie, zoals bepaald in afdeling 12 van hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (hierna de Algemene Verordening Gegevensbescherming of 'AVG' genoemd).

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna de 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)* genoemd).

³ Artikel 4 §2, 4de lid van de WVG.

⁴ Artikel 71, §1, 3de lid van de WVG.

⁵ Artikelen 59, §1, 2de lid, en 236, §2, van de WVG.

Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BEL-PIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WVG en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die krachtens of door andere wetten aan het Controleorgaan wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281 §4, van de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen, zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van passagiersgegevens ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen die deze dienst richt aan de BEL-PIU in fiscale materies.

5. Tot slot is het Controleorgaan, in het kader van de wetgeving betreffende het bijhouden van de gegevens en krachtens artikel 126/3 §1, lid 8, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna 'de WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*B.S.* van 8 augustus 2022), ook belast met de validering van de statistieken betreffende het aantal strafbare feiten en de opslagperiode voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone, i.e. een materie waarin het alle bevoegdheden uitoefent die aan dit orgaan werden verleend door Titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Bij toepassing van artikel 42 §3, lid 2 en lid 3, van de WPA is het ook belast met de controle van de verzoeken van de Cel Vermiste Personen van de federale politie met het oog op de consultatie van de gegevens betreffende de elektronische communicatie waarbij de verdwenen persoon betrokken is.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om adviezen te verlenen over de aspecten die betrekking hebben op de verwerking van informatie en van persoonsgegevens en op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer door de verwerking van persoonsgegevens voor zover er een verband bestaat met de operationele en de niet-operationele werking van de politiediensten en/of met het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'de GPI'⁷) en/of voor zover het voor advies ingediende ontwerp van tekst een impact heeft op het beheer van de politie-informatie in het algemeen.

7. Bovendien is het Controleorgaan niet alleen een gegevensbeschermingsautoriteit maar ook een toezichthoudende autoriteit die wettelijk belast is met de controle op de wettelijkheid, de doeltreffendheid, de efficiëntie en de economie van het beheer van politionele informatie⁸.

⁶ Artikel 71, §1, derde lid juncto artikel 236, §3, van de WVG.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, zie de punten 3 en 52 en inzonderheid punt 71: "*Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding en die van de andere gecontroleerde diensten.*"; artikel 71 §1, van de WVG.

II. Voorwerp en context van de aanvraag

8. De adviesaanvraag heeft betrekking op een voorontwerp van wet en van Koninklijk besluit betreffende noodplanning en crisisbeheer. In het kader van de tenuitvoerlegging van dit wetsontwerp werd op 11 december 2024 het advies van het COC gevraagd.

Daar het voorontwerp van wet meer bepaald betrekking heeft op het delen van informatie met de Belgische politiediensten, moet het advies van het Controleorgaan worden gevraagd overeenkomstig zijn bevoegdheid op basis van onder meer artikel 4 §2, lid 2 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

9. Door te voorzien in een rechtsgrondslag voor noodplanning en crisisbeheer wil dit voorontwerp een antwoord bieden op de crisissen die de institutionele stabiliteit van de Belgische Staat aan het wankelen kunnen brengen. De bestaansreden van dit ontwerp steunt op de crisissen die de Belgische Staat tijdens het afgelopen decennium hebben getroffen en die duidelijk hebben gemaakt, meer bepaald via de werkzaamheden van parlementaire commissies, dat het noodzakelijk is om de rollen te verduidelijken die aan de verschillende federale, gewestelijke en lokale actoren zijn toegewezen in het kader van de coördinatie en het beheer van een potentiële crisis.

10. Volgens de memorie van toelichting heeft dit voorontwerp anderzijds niet als doel nieuwe bevoegdheden vast te stellen voor het nemen van materiële maatregelen om de gevolgen op te vangen van de verschillende soorten situaties die het behandelt. Het is allerm minst de bedoeling om de bestaande verdeling van de verantwoordelijkheid voor de voorbereiding op een crisissituatie tussen de verschillende overheidsinstanties ter discussie te stellen.

III. Analyse van de aanvraag

III.1. Algemene opmerkingen

11. Na een volledige analyse van de adviesaanvraag en van het voorontwerp van wet te hebben gemaakt, blijkt het voorontwerp van wet geen wijzigingen aan te brengen aan de reglementering betreffende (het beheer van) de politionele informatiehuishouding als zodanig. Zoals bepaald in artikel 38 §1 van het voorontwerp van wet, krijgen de diensten van de GPI toegang tot de persoonsgegevens zoals bedoeld in artikel 37 §3. Dit laatste bepaalt dat de betrokken gegevens worden verwerkt door de verwerkingsverantwoordelijke zoals genoemd in artikel 35, i.e. de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

12. Bijgevolg, en zoals bepaald in de memorie van toelichting van het voorontwerp bij artikel 38, worden de politiediensten beschouwd als de ontvangers van de genoemde gegevens die worden verwerkt in het kader van de noodplanning en het crisisbeheer. Er wordt echter gesteld dat zij de gegevens ontvangen door de derde dienst zullen verwerken als autonome verwerkingsverantwoordelijken. Dit houdt in dat de ontvangen gegevens zullen worden verwerkt overeenkomstig de wetgeving die van toepassing is op de politiediensten in het kader van hun operationele opdrachten, meer bepaald van ordehandhaving in het kader van crisis- en noodsituaties, i.e. overeenkomstig de artikelen 44/1 en volgende van de WPA en Titel 2 van de WVG.

III.2. Specifieke opmerkingen

13. De politiediensten die belast zijn met de identificatie van overleden personen en de bijstand aan hun naasten in het kader van dit proces, mogen dus toegang hebben tot de gegevens bedoeld in artikel 37 §2, lid 3 van het voorontwerp binnen de grenzen van de wettelijke opdrachten van deze diensten en uitsluitend ter ondersteuning van het proces voor identificatie van de te identificeren personen.

In de memorie van toelichting van het voorontwerp wordt ook gesteld dat de gegevens die worden verzameld ter ondersteuning van het proces voor identificatie van de te identificeren betrokken personen, ter beschikking worden gesteld van de *SPOC* (*Special Point of Contact*) van de diensten voor politionele slachtofferbejegening op federaal niveau en van het team voor *Disaster Victim Identification* van de GPI.

14. Het is belangrijk om op te merken dat in de praktijk van informatie-uitwisseling op politioneel en internationaal vlak, het anagram *SPOC* ook verwijst naar het *Single Point of Contact*, dat in België en binnen de GPI wordt vertegenwoordigd door de CGI (de directie van de Internationale politiesamenwerking). Dit zou eventueel aanleiding kunnen geven tot verwarring bij het beheer van een noodsituatie waardoor een duidelijke en ondubbelzinnige aanwijzing van de deelnemende actoren noodzakelijk is.

15. Voor het overige merkt het Controleorgaan ook op dat er nog moet worden uitgemaakt of deze verduidelijking in de memorie van toelichting van het voorontwerp, bestemd ter identificatie van de categorieën van ontvangers binnen de GPI, voldoet aan de eisen inzake voorzienbaarheid. Het zou eventueel relevant kunnen zijn, zoals uiteengezet door de Gegevensbeschermingsautoriteit⁹, met als doel de voorzienbaarheid van de mededeling van de gegevens aan de betrokken diensten van de federale politie te vergroten, om in het voorontwerp te voorzien in de mogelijkheid voor de Koning om de specifiek betrokken diensten aan te wijzen in een latere regelgevende bepaling.

⁹ Gegevensbeschermingsautoriteit, *Advies nr. 32/2024*, 22 maart 2024, p. 20.

16. Het Controleorgaan heeft geen andere opmerkingen te formuleren over het voorontwerp van wet en het ontwerp van uitvoeringsbesluit.

OM DEZE REDENEN,

verzoekt het Controleorgaan op de politionele informatie,

de aanvrager om rekening te houden met bovenstaande opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de politionele informatie op 17 februari 2025.

Voor het Controleorgaan,
De voorzitter *a.i.*,
Frank SCHUERMANS (GET)